



Силабус навчальної дисципліни
«Психологія особистості»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціалізація	035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
Освітньо-професійна програма	Іспанська мова і література, друга іноземна мова, переклад
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Мова навчання	Українська
Семестр	II
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	залік
Викладач	Кучеровська Н.О., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології і туризму
Анотація навчальної дисципліни	<p>Курс «Психологія особистості» є важливим компонентом теоретичної та практичної підготовки майбутніх філологів, є варіативною дисципліною. Включає в себе один організаційний модуль та три змістовних модуля. У <i>першому розділі</i> дається уявлення про проблему особистості в психології, поняття «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість», «особистість як суб'єкт життя»; розглядаються категорії і підструктури властивостей людини, особистість як продукт історико-еволюційного і онтогенетичного розвитку, особистість як представник певної системи суспільних відносин, саморозвиток особистості, особистісна зрілість, самопрезентація особистості і її психологічна функція, дослідження особистості в різних культурах. У <i>другому розділі</i> дається уявлення про основні психологічні підходи до дослідження особистості: психодинамічний напрям (класичний психоаналіз З.Фрейда, аналітична психологія К. Юнга, індивідуальна психологія А. Адлера), поведінковий напрям (Джон Уотсон, І.П. Павлов, Беррес Скіннер та ін.), когнітивний напрям (Джордж Келлі, Раймонд Кеттелл, Ганс Айзенк), гуманістичний (екзистенційний і трансперсональний) напрям (Абрахам Маслоу, Карл Роджерс, Станіслав Гроф, Ролло Мей), діяльнісний підхід до розуміння особистості (О.М. Леонт'єв, Л.І. Божович, В.М. М'ясищев, В.С. Мерлін, В.А. Ядов) і його розвиток на сучасному етапі (О.Г. Асмолов, Б.С.Братусь, А.В. Петровський,</p>

	<p>В.А. Петровський та ін.). У <i>третьому розділі</i> розглядається динаміка психічного розвитку особистості: психічний розвиток дитини від народження до року (дитинство), від року до трьох років (раннє дитинство), від трьох років до семи (перший період дитинства), психічний розвиток дитини в молодшому шкільному віці (другий період дитинства), психічний розвиток підлітка і юнака, психологічні етапи і проблеми життя дорослої людини. Таким чином, <i>головною метою</i> вивчення курсу «Психологія особистості» є сприяння розумінню студентами розумінню студентами теоретичних та емпіричних підходів до вивчення особистості, закономірностей психічного розвитку особистості, формування людини як суб'єкта життєтворчості, механізмів, форм і методів інтегрування всіх психічних процесів, станів, властивостей індивіда у системну якість, що опосередковує його взаємодію із соціумом через предметну діяльність, соціально-значущі взаємини, процес соціалізації. Це, в свою чергу, має сприяти аналізу і прогнозуванню студентами поведінки особистості у конкретній ситуації взаємодії; підвищенню загальної та психологічної культури студентів.</p>
<p>Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)</p>	<p>Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) – 3 кредити ЄКТС, 90 год., у тому числі: лекції – 14 год. семінарсько-практичні заняття – 16 год. самостійна робота – 60 год.</p>
<p>Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни</p>	<p><i>Немає</i></p>
<p>Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)</p>	<p>Сприяє розумінню студентами теоретичних та емпіричних підходів до дослідження особистості, закономірностей психічного розвитку особистості, формування людини як суб'єкта життєтворчості, механізмів, форм і методів інтегрування всіх психічних процесів, станів, властивостей індивіда у системну якість, що опосередковує його взаємодію із соціумом через предметну діяльність, соціально-значущі взаємини, процес соціалізації. Це, в свою чергу, має сприяти аналізу і прогнозуванню студентами поведінки особистості у конкретній ситуації взаємодії; підвищенню загальної та психологічної культури студентів.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)</p>	
<p>Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей: ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 9. Здатність спілкуватися іспанською мовою. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей: ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати іспанську, другу іноземну мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p>	

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 18. Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами іспанської мови, другої іноземної мови та української для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації в усній та писемній формах.

ФК 21. Здатність представляти результати наукового дослідження, дотримуючись правил академічної доброчесності; ефективно і компетентно брати участь в різних формах ділової та/або наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі гуманітарних наук.

ФК 22. Продуктивно працювати самостійно або у команді, розуміти і поважати різновид та мультикультурність, забезпечуючи, таким чином, соціальну взаємодію та залучення до здорового способу життя.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

Навчальна логістика (тематичний план)

Тема 1. Категорії і підструктури властивостей людини .
Тема 2. Особистість як продукт історико-еволюційного, онтогенетичного розвитку, представник певної культури і системи суспільних відносин..
Тема 3. Психодинамічний напрямок (З.Фрейд, К. Юнг, А. Адлер).
Тема 4. Поведінковий напрямок (Дж. Уотсон, І.П. Павлов, Б. Скіннер та ін.) і когнітивний напрямок (Дж. Келлі, Р. Кеттелл, Г. Айзенк).
Тема 5. Гуманістичний (екзистенційний і трансперсональний) напрямок (А. Маслоу, К. Роджерс, С. Гроф, Р. Мей).
Тема 6. Діяльнісний підхід до розуміння особистості (О.М. Леонтьєв, Л.І. Божович, В.М. Мясіщев, В.А. Ядов).
Тема 7. Психічний розвиток дитини, підлітка і юнака.
Тема 8. Психологічні етапи і проблеми життя дорослої людини

Система оцінювання результатів навчання

1- семестрове оцінювання.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів.

Аудиторна робота студентів включає семінарські та/або практичні заняття.

- «5» студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки.
- «4» студент демонструє задовільне володіння матеріалом теми семінару; відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначенні понять та категорій і т.і..
- «3» студент частково володіє матеріалом теми семінару; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій і т.і.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання;
- «2» студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій і т.і.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Позааудиторна самостійна робота студентів включає виконання завдань, які пропонуються

викладачем.

- «5» робота виконана правильно і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.
- «4» робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.
- «3» робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань.
- «2» виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

Рейтинговий бал за роботу протягом семестру обчислюється шляхом помноження середнього арифметичного оцінок за аудиторну та самостійну роботу студента (середнє арифметичне округлюється до десятої частки) на 10.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

2. рубіжний контроль.

Модульна контрольна робота (МКР) є складовою семестрового рейтингу.

МКР оцінюється за 4-бальною шкалою («5», «4», «3», «2»). Трансформація оцінки у **рейтинговий бал за МКР** проводиться у такий спосіб:

(форма підсумкового контролю - іспит)

«5» - 20 балів

«4» - 16 балів

«3» - 12 балів

«2» - 8 балів

Неявка на МКР – 0 балів

На МКР з навчальної дисципліни кожне питання також оцінюється у 4-бальній шкалі («відмінно» – «5», «добре» – «4», «задовільно» – «3», «незадовільно» – «2»), після чого встановлюється середнє арифметичне значення з цих оцінок з округленням до десятої частки. Середнє арифметичне значення помножується на **10**; отриманий бал становить рейтинговий бал за МКР.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

- при виконанні завдання студент показав широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.
- «5» матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.
- «4» при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки.
- «3» при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного

матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків.

«2» при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.

3- підсумкове оцінювання залік.

Залік з дисципліни “Психологія особистості” проводиться у 3-му семестрі. Відмітка про залік у національній шкалі («**зараховано**», «**не зараховано**») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	–	A
82 – 89 балів	–	B
74 – 81 бал	–	C
64 – 73 бали	–	D
60 – 63 бали	–	E
59 балів і нижче	–	FX.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «**зараховано**» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС **без складання заліку**.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «**зараховано**» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **E** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «**не зараховано**», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «**не зараховано**» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «**зараховано**» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «**зараховано**» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **E** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «**не зараховано**», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «**не зараховано**» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його підсумковий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання відповіді на заліку:

Зараховано (в шкалі ЄКТС – E та бал 60)	студент демонструє вільне або задовільне володіння матеріалом теми семінару; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та
--	--

Структура заліку:

Залік проходить у звичайній для цього виду підсумку формі. Студент отримує до 4 запитань з представленого переліку для підготовки до заліку питань. Викладач, який приймає залік ставить по одному питанню з кожного рівня складності або з представленого переліку у вільній формі.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
40 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
39 і менше	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

8.2. Організація оцінювання (обов'язково навести порядок організації передбачених робочою програмою навчальної дисципліни форм оцінювання із зазначенням орієнтованого графіка оцінювання):

8.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно	A	90-100	ЗАРАХОВАНО
Добре	B	82-89	
	C	75-81	
	D	66-74	

Задовільно	Е	60-65	
Незадовільно	FX		НЕ ЗАРАХОВАНО
Політика курсу	<p>Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.</p> <p>Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.</p>		
Рекомендована література	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2004. 487 с. 2. Москалець В. П. Психологія особистості. Навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. 262 с. 3. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці. Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2000. 232 с. (5.4. Психічні властивості особистості, їх розвиток і прояви в трудовій діяльності). 4. Бондаренко А.Ф. Основы психологии. Учебник для студентов факультета славянских языков КНЛУ. К.: Изд. Центр КНЛУ, 2009. 254 с. 5. Кулагіна І.Ю., Колюцкий В.Н. Вікова психологія: Повний життєвий цикл розвитку людини. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. М.: ТЦ «Сфера», 2001. 464с. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грись А.М., Максименко М.Ю., Моторна Т.М. Емоційні чинники самоактуалізації як механізм активізації особистісних ресурсів // Актуальні проблеми психології Т. XI Випуск 18. С. 46-64. 2. Поклад І.М. Концептуальні уявлення про особистість у науковому доробку вітчизняних психологів // Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць. Т.9. Вип.12. 2019. С.258-267. 3. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному українському соціумі : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (21 берез. 2019 р.) / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2019. 126 с. 4. Психологічні ресурси особистості: соціально-психологічний зміст. Збірник наукових праць за матеріалами науково-практичної конференції. Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2019. 87 с. Стойков І.С. Самореалізація особистості (гештальттерапевтичний напрямок) / І.С. Стойков // Персонал: науковий. Київ, 2011. №3. С. 74-82. 5. Психологія саморозвитку особистості: збірник наукових праць [Електронний документ] / за ред. Н.В. Чепелевої, Я.Ф. Андреевої. Чернівці. 		

Київ, 2016. 284 с.

6. Турбан В.В. Генеза та розвиток поняття «особистість» в українській культурі // Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць. Т.7. Вип.49. 2020. С. 99-109.

7. Чубук Р. Рефлексія як особистісний ресурс для професійного розвитку майбутніх соціальних працівників // Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 31, том 4, 2020. С. 238-243.

Інформаційні ресурси в Інтернеті